

виробництво формує основу продовольчого забезпечення населення, підтримує експортний потенціал країни та гарантує безперервність постачання стратегічно важливих продуктів харчування. В умовах глобальних криз, воєнних викликів і кліматичних трансформацій посилення конкурентоспроможності, інноваційності та інвестиційної спроможності аграрного сектору стає ключовим фактором національної безпеки. Таким чином, вважаємо, що без розвитку сильного, технологічно модернізованого та економічно стійкого аграрного сектору досягнення належного рівня продовольчої безпеки є неможливим.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України.
URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Григорук, П., & Співак, В. (2026). Аналіз сучасного стану аграрного сектору економіки України в контексті забезпечення економічної безпеки. Modeling the development of the economic systems, (1), 40-54.
<https://doi.org/10.31891/mdes/2026-19-4>
3. Русан Віталій, Жураковська Ліна. Ключові виклики для аграрного сектору та основні завдання державної аграрної політики на 2025 рік.
URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/klyuchovi-vyklyky-dlya-ahrarnoho-sektoru-ta-osnovni-zavdannya>
4. Русан Віталій, Жураковська Ліна. Підсумки функціонування аграрного сектору України у 2025 році.
URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/pidsumky-funktsionuvannya-ahrarnoho-sektoru-ukrayiny-u-2025-rotsi>

Топчій А. М.,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
факультету економіки, менеджменту та психології

Науковий керівник: Залізнюк В. П.,

доктор наук з публічного управління,
професор кафедри світової економіки

Державний торговельно-економічний університет
м. Київ

РОЛЬ ТРАНСПОРТУ ТА ЛОГІСТИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ

У сучасних умовах глобалізації економічних процесів та трансформації світових ринків транспорт і логістика відіграють ключову роль у забезпеченні економічної стійкості держави, формуючи основу для безперервності виробничих процесів, стабільності постачань та ефективного функціонування внутрішніх і зовнішніх економічних зв'язків. Актуальність дослідження ролі транспортно-логістичної системи особливо зростає в умовах воєнного стану, коли традиційні логістичні маршрути зазнають руйнувань, а державне

регулювання набуває стратегічного значення для підтримки економіки, забезпечення обороноздатності та життєдіяльності населення.

Транспортно-логістична система є складною багаторівневою структурою, що включає транспортну інфраструктуру, логістичні оператори, інформаційні системи управління потоками ресурсів, а також нормативно-правову базу, яка визначає правила функціонування даної сфери. У контексті економічної стійкості транспорт і логістика виконують функцію забезпечення безперервності руху матеріальних, фінансових та інформаційних потоків, що безпосередньо впливає на рівень економічної стабільності держави. Порушення логістичних ланцюгів призводить до зниження обсягів виробництва, зростання витрат, дефіциту товарів і, як наслідок, до макроекономічної нестабільності [1].

Особливого значення транспортно-логістична система набуває в умовах війни, коли значна частина інфраструктури піддається руйнуванню або стає недоступною. Військові дії спричиняють зміну географії логістичних маршрутів, зростання ризиків перевезень, необхідність швидкого переорієнтування потоків вантажів та посилення ролі альтернативних транспортних коридорів. У таких умовах ключовими стають питання безпеки перевезень, захисту інфраструктурних об'єктів, а також забезпечення пріоритетності постачання критично важливих ресурсів, зокрема продовольства, енергоресурсів, медикаментів та військової техніки.

В умовах воєнного стану держава виступає центральним суб'єктом регулювання транспортно-логістичних процесів, застосовуючи широкий спектр адміністративних, економічних та правових інструментів [2]. Державне регулювання включає встановлення пріоритетів перевезень, координацію діяльності транспортних підприємств, мобілізацію транспортних ресурсів для потреб оборони, а також впровадження спеціальних режимів функціонування транспортної системи. Значну роль відіграють також нормативно-правові акти, що регламентують діяльність транспортної галузі в умовах воєнного стану, зокрема закони, постанови уряду та накази відповідних міністерств [1].

Одним із ключових аспектів забезпечення економічної стійкості є розвиток мультимодальних перевезень, які дозволяють поєднувати різні види транспорту для оптимізації логістичних процесів. У воєнний період особливого значення набуває залізничний транспорт, який забезпечує масові перевезення вантажів на великі відстані, а також автомобільний транспорт, що використовується для доставки вантажів у важкодоступні або прифронтові райони. Морські та річкові перевезення, у свою чергу, забезпечують експортно-імпортні операції, хоча їх функціонування значною мірою залежить від безпекової ситуації [3].

Важливим елементом логістичної системи є цифровізація процесів управління, яка дозволяє підвищити ефективність планування та контролю за рухом вантажів. Використання інформаційних технологій, таких як системи управління ланцюгами постачань (SCM), системи відстеження транспорту (GPS, RFID), а також аналітичні платформи для прогнозування попиту і ризиків, сприяє підвищенню адаптивності логістичних систем до кризових умов. У воєнний період цифрові інструменти також використовуються для координації

гуманітарної допомоги та оптимізації ресурсного забезпечення військових підрозділів [4].

У контексті економічної стійкості важливою є також роль логістики у забезпеченні функціонування критичної інфраструктури, зокрема енергетичного сектору, систем водопостачання та охорони здоров'я. Ефективна організація постачання ресурсів дозволяє підтримувати безперебійну роботу цих систем навіть в умовах обмежених ресурсів та підвищених ризиків. Це, у свою чергу, сприяє збереженню соціальної стабільності та зниженню негативного впливу війни на населення.

Окремої уваги заслуговує питання відновлення транспортно-логістичної інфраструктури після руйнувань, спричинених військовими діями. Відбудова доріг, мостів, залізничних вузлів, портів та логістичних центрів є необхідною умовою для відновлення економічної активності та інтеграції у світові економічні процеси. При цьому важливо враховувати принципи сталого розвитку, зокрема екологічну безпеку, енергоефективність та використання інноваційних технологій [3].

Таким чином, транспорт і логістика виступають ключовими чинниками забезпечення економічної стійкості держави, особливо в умовах воєнного стану. Вони забезпечують безперервність економічних процесів, адаптацію до кризових викликів та створюють умови для відновлення і розвитку економіки. Державне регулювання, розвиток інфраструктури, впровадження інновацій та забезпечення безпеки є основними напрямками підвищення ефективності транспортно-логістичної системи, що дозволяє мінімізувати негативні наслідки війни та забезпечити стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

3. World Bank. Ukraine's Transport and Logistics System Current and Prospective Opportunities and Challenges. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099061725033525342/pdf/P502442-346a4fd3-882f-46ca-95c9-ce90c0a71619.pdf>

4. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 №1550 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-2024-%D0%BF#Text>